

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Psychologia ogólna Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna (K) Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Pedagogiczno-Artystyczny w Kaliszu Poziom studiów studia jednolite magisterskie Forma studiów studia niestacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2025/26 Kod zajęć 13PPKN.510.10368.25 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty ogólne
Koordynator zajęć	Józef Nawrocki	
Prowadzący zajęcia	Józef Nawrocki	
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 8, Egzamin • Ćwiczenia: 16, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Ukazanie natury psychologii – psychologii jako nauki, jej relacji wobec innych dziedzin wiedzy, jej metod badań i związanych z nimi problemów etycznych.
C2	Zapoznanie z koncepcjami psychologicznymi człowieka – zbiorami założeń na temat tego co w ludziach jest uniwersalne i ponadczasowe.
C3	Przedstawienie podstawowych pojęć, terminów, zjawisk i procesów psychicznych oraz prawidłowości rządzących zachowaniem się człowieka.
C4	Ukształtowanie u studentów przekonania o istotnej roli psychologii w kształceniu i pracy nauczyciela.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna podstawowe pojęcia, terminy, zjawiska i procesy psychiczne człowieka oraz podstawowe metody badań ludzkiej psychiki.	A3.W1, PPK_K5_W04	Test, Prezentacja multimedialna
W2	zna podstawowe kierunki psychologiczne oraz koncepcje psychologiczne człowieka.	A3.W1, PPK_K5_W04	Test
W3	zna podstawowe pojęcia i prawidłowości uczenia się.	A3.W1, A3.W3, PPK_K5_W04	Test
Umiejętności - Student/ka:			
U1	definiuje, opisuje, klasyfikuje, charakteryzuje i wyjaśnia: podstawowe pojęcia, terminy, zjawiska i procesy psychiczne człowieka oraz podstawowe metody badań ludzkiej psychiki.	A3.U1, PPK_K5_U01	Test, Prezentacja multimedialna
U2	definiuje, opisuje, klasyfikuje, charakteryzuje i wyjaśnia: podstawowe kierunki psychologiczne oraz koncepcje psychologiczne człowieka.	A3.U1, PPK_K5_U01	Test, Prezentacja multimedialna
U3	definiuje, opisuje, klasyfikuje, charakteryzuje i wyjaśnia: podstawowe pojęcia i prawidłowości uczenia się.	A3.U3, PPK_K5_U01, PPK_K5_U06	Test, Prezentacja multimedialna
U4	porównuje, klasyfikuje, wybiera i posługuje się odpowiednimi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania motywów i wzorów ludzkich zachowań i na tej podstawie formułuje wnioski istotne dla celów zawodowych.	A3.U6, PPK_K5_U01, PPK_K5_U07	Test
U5	wykorzystuje podstawowe ujęcia teoretyczne z zakresu psychologii w celu analizy i rozwiązywania złożonych problemów edukacyjnych.	A3.U1, A3.U4, A3.U5, PPK_K5_U01, PPK_K5_U07	Test
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	jest świadomy poziomu swojej wiedzy i umiejętności oraz istnienia etycznych problemów badań psychologicznych - potrafi podać i scharakteryzować konkretne przykłady tego typu badań (badania Stanleya Milgrama nad posłuszeństwem oraz „symulowane więzienie” Philipa Zimbardo), które najczęściej cytuje się w kontekście problemów etycznych.	A3.K1, A3.K2, A3.K3, PPK_K5_K01, PPK_K5_K03, PPK_K5_K06	Test
K2	sprawnie komunikuje się z przedstawicielami odmiennych światopoglądów i postaw, różnych środowisk i kręgów kulturowych, wykorzystując zasady asertywności i etyki.	A3.K1, A3.K2, A3.K3, PPK_K5_K01, PPK_K5_K02, PPK_K5_K03, PPK_K5_K06	Prezentacja multimedialna
K3	odznacza się odpowiedzialnością wobec ludzi oraz wykazuje wrażliwość etyczną związaną z własną pracą i udziałem w różnych formach życia zbiorowego.	A3.K1, A3.K2, PPK_K5_K01, PPK_K5_K02, PPK_K5_K03, PPK_K5_K06	Prezentacja multimedialna
K4	samodzielnie zdobywa wiedzę, korzystając z wskazanych źródeł.	A3.K1, A3.K3, PPK_K5_K04	Test, Prezentacja multimedialna

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Przedmiot psychologii a) tradycyjne i współczesne rozumienie przedmiotu psychologii (krótki zarys historyczny psychologii jako nauki) b) psychologia jako nauka o czynnościach człowieka i o człowieku jako ich podmiocie	W1, W2	Wykład
2.	Dziedziny, cele i zadania psychologii współczesnej.	W1, U5	Wykład
3.	Główne kierunki współczesnej psychologii: a) behawioryzm b) psychoanaliza c) psychologia humanistyczna d) psychologia poznawcza	W1, W2, U2	Wykład
4.	Wybrane koncepcje człowieka w psychologii: a) psychoanalityczna koncepcja człowieka - koncepcja człowieka sterowanego przez biologię, ograniczanego przez kulturę b) behawiorystyczna koncepcja człowieka - koncepcja człowieka sterowanego przez środowisko, cechy sytuacji (wzmocnienia) c) koncepcja natury ludzkiej w psychologii humanistycznej - koncepcja człowieka jako wszechwładnego podmiotu d) koncepcja człowieka w psychologii poznawczej - koncepcja człowieka jako badacza, decydenta	W2, U2	Wykład
5.	Miejsce psychologii wśród innych nauk. Powiązania psychologii z innymi naukami.	W1, W2	Wykład
6.	Metody poznawania psychiki (psychologiczne metody badań). Problemy etyczne w badaniach psychologicznych.	W1, U1	Wykład
7.	Organizm jako biologiczna baza zachowania: a) budowa i działanie układu nerwowego b) budowa i zasady działania receptorów c) części składowe układu nerwowego i ich działanie d) zasady funkcjonowania układu nerwowego	W1, U1, U4	Ćwiczenia
8.	Elementarne procesy poznawcze - wrażenia i spostrzeżenia: a) pojęcie wrażeń i ich podział b) wrażliwość i czułość c) właściwości procesów spostrzegania i ich podział d) rola słowa i schematów poznawczych w spostrzeganiu e) uwaga i jej rodzaje	W1, U1, U2	Ćwiczenia
9.	Wyobrażenia i procesy pamięci: 1) wyobrażenia a spostrzeżenia 2) podział wyobrażeń 4) Pamięć a) fazy procesów pamięciowych b) analiza faz procesu pamięciowego c) rodzaje, cechy i typy pamięci	W1, U2, K1, K3	Wykład, Ćwiczenia

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
10.	Czynność myślenia: 1) Myślenie jako czynność umysłowa 2) Struktura czynności myślenia a) informacje jako materiał myślenia (spostrzeżenia, wyobrażenia, pojęcia) b) operacje umysłowe c) reguły sterujące łańcuchem operacji umysłowych 3. Rola myślenia w rozwiązywaniu problemów a) myślenie produktywne i reproduktywne b) fazy rozwiązywania problemów 4. Związek myślenia z mową.	W1, U1, U2, K1	Wykład, Ćwiczenia
11.	Emocje i uczucia: 1. Ogólna charakterystyka procesu emocjonalnego – komponenty emocji: a) znak b) intensywność c) treść 2. Emocje pierwotne i emocje pośrednie (uczucia). 3. Ekspresja emocjonalna. 4. Wpływ procesów emocjonalnych na procesy poznawcze i sprawność działania. 5. Rodzaje procesów emocjonalnych i ich właściwości. 6. Klasyfikacja uczuć i ich rola w życiu człowieka. 7. Kontrola emocjonalna i możliwości modyfikacji procesów emocjonalnych.	W1, U1, U2, U4, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia
12.	Procesy motywacyjne: 1. Ogólna charakterystyka procesów motywacyjnych – komponenty emocji: a) użyteczność i prawdopodobieństwo b) kierunek c) natężenie 2. Związek motywacji z procesami emocjonalnymi. 3. Potrzeby i zadania jako źródło aktywności. 4. Związek motywacji z aktywnością człowieka. 5. Sytuacje trudne i ich wpływ na procesy motywacyjne. 6. Frustracja i stres psychologiczny – jak świadomie radzić sobie ze stresem.	W1, U1, U2, K1, K3, K4	Ćwiczenia
13.	Pojęcie i podstawowe prawidłowości uczenia się: 1. Pojęcie uczenia się w psychologii: a) uczenie się jako czynność b) uczenie się jako proces 2. Uczenie się zwierząt i ludzi: a) cechy wspólne b) różnice między uczeniem się ludzi i zwierząt 3. Podstawowe formy uczenia się	W3, U1, U3, U5, K1	Wykład, Ćwiczenia
14.	Przebieg uczenia się i jego wyniki: 1. Etapy uczenia się: a) recepcja (odbiór) materiału b) ćwiczenie i utrwalanie – analiza krzywych uczenia się 2. Organizacja procesu uczenia się a jego wyniki: a) pojęcie transferu i jego rodzaje b) hamowanie proaktywne i retroaktywne c) sposoby organizowania materiału uczenia się 3. Wpływ innych czynników na wyniki uczenia się: a) motywy uczenia się b) znaczenie nagród i kar w procesie uczenia się	W1, W3, U3, U5, K1, K4	Wykład, Ćwiczenia

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
15.	Osobowość i jej składniki: 1. Osobowość 2. Temperament: a) pojęcie temperamentu b) właściwości procesów nerwowych c) typy układu nerwowego wg Pawłowa 3. Zdolności i uzdolnienia 4. Inteligencja 5. Potrzeby 6. Zainteresowania 7. Postawy 8. Obraz samego siebie i obraz świata	W1, W2, U1, U2, U5, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny, Wykład problemowy, Dyskusja
Ćwiczenia	Praca z tekstem, Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Test - egzamin pisemny
Ćwiczenia	Aktywne uczestniczenie w zajęciach; Test - kolokwium pisemne

Literatura

Obowiązkowa

- Kozielecki J. (2000). Koncepcje psychologiczne człowieka. Warszawa: Wydawnictwo Akademickie „Żak”.
- Malim T., Birch A., Wadeley A. (1995). Wprowadzenie do psychologii. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Przetacznik – Gierowska M., Makiełło – Jarża G. (1989). Podstawy psychologii ogólnej. Warszawa: WSiP
- Rosińska Z.: Matuszewicz Cz.(1987). Kierunki współczesnej psychologii ich geneza i rozwój. Warszawa: PWN.
- Sternberg R.J. (1999). Wprowadzenie do psychologii. Warszawa: WSiP.
- Strelau J., Doliński D. (red.), (2016). Psychologia. Podręcznik akademicki, t. 1. Gdańsk: GWP.
- Zimbardo P.G., Gerrig R.J. (2017). Psychologia i życie. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	8
Ćwiczenia	16
Czytanie wskazanej literatury	20
Przygotowanie prezentacji multimedialnej	16

Przygotowanie do zaliczenia	20
Przygotowanie do egzaminu	25
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 105
Liczba punktów ECTS	ECTS 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
PPK_K5_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do utożsamiania się z wartościami, celami i zadaniami realizowanymi w praktyce pedagogicznej, odznaczania się rozważą, dojrzałością i przedsiębiorczością w projektowaniu, planowaniu i realizowaniu działań pedagogicznych z przestrzeganiem zasad etyki zawodowej.
PPK_K5_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do komunikowania się i współpracy z otoczeniem, w tym z osobami niebędącymi specjalistami w danej dziedzinie, oraz do aktywnego uczestnictwa w grupach i organizacjach realizujących działania pedagogiczne na rzecz wspierania rozwoju małego dziecka.
PPK_K5_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do odznaczania się odpowiedzialnością za własne przygotowanie do pracy, podejmowane decyzje i prowadzone działania oraz ich skutki, odznaczania się odpowiedzialnością wobec ludzi, dla których dobra stara się działać, a także wyrażania i modelowania takiej postawy w środowisku specjalistów i środowisku pracy.
PPK_K5_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego, podejmowania działań mających na celu ustawiczne uczenie się.
PPK_K5_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do tworzenia i rozwijania wzorów właściwego postępowania w środowisku pracy i życia, podejmowania inicjatyw, krytycznej oceny siebie oraz zespołów i organizacji, w których uczestniczy, przewodzenia grupie i ponoszenia odpowiedzialności za nią.
PPK_K5_U01	Absolwent/ka potrafi samodzielnie wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizy i rozwiązywania złożonych problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych, pomocowych i terapeutycznych; ukierunkowywać innych na te zadania w procesie edukacji małego dziecka.
PPK_K5_U06	Absolwent/ka potrafi rozróżnić orientacje w metodologii badań pedagogicznych, formułować problemy badawcze, dobierać adekwatne metody, techniki i konstruować narzędzia badawcze; opracowywać, prezentować i interpretować wyniki badań, wyciągać wnioski, wskazywać kierunki dalszych badań, w obrębie wybranej subdyscypliny pedagogiki.
PPK_K5_U07	Absolwent/ka potrafi komunikować się na tematy specjalistyczne ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców, ze szczególnym uwzględnieniem środowisk wspierających i uczestniczących w edukacji małego dziecka.
PPK_K5_W04	Absolwent/ka zna i rozumie biologiczne, psychologiczne, społeczne, filozoficzne podstawy edukacji; istotę funkcjonalności i dysfunkcjonalności, harmonie i dysharmonie, normy i patologie tych procesów w odniesieniu do edukacji małego dziecka.
A3.K1	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do autorefleksji nad dyspozycjami, zasobami i rozwojem zawodowym;
A3.K2	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykorzystania zdobytej wiedzy psychologicznej do analizy zdarzeń pedagogicznych;
A3.K3	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do ciągłego doskonalenia swojej wiedzy merytorycznej i umiejętności zawodowych.
A3.U1	Absolwent/ka potrafi obserwować procesy uczenia się dzieci lub uczniów i ich konteksty;
A3.U3	Absolwent/ka potrafi skutecznie i świadomie komunikować się z użyciem właściwej terminologii;
A3.U4	Absolwent/ka potrafi rozpoznawać bariery i trudności udziału dzieci lub uczniów w różnych formach aktywności;
A3.U5	Absolwent/ka potrafi rozpoznawać potrzeby psychospołecznego wsparcia dziecka lub ucznia;
A3.U6	Absolwent/ka potrafi zaplanować działania na rzecz rozwoju zawodowego.
A3.W1	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe pojęcia psychologii: procesy poznawcze, spostrzeganie, odbiór i przetwarzanie informacji, mowę i język, myślenie i rozumowanie, uczenie się i pamięć, rolę uwagi, emocje i motywacje w procesach regulacji zachowania, zdolności i uzdolnienia, psychologię różnic indywidualnych – różnice w zakresie inteligencji, osobowości, temperamentu i stylu poznawczego;

Kod	Treść
A3.W3	Absolwent/ka zna i rozumie psychologiczne podstawy procesu uczenia się dzieci lub uczniów: modele uczenia się (konieczne klasyczne, współczesne ujęcia w oparciu o wyniki badań neuropsychologicznych), metody i techniki uczenia się z uwzględnieniem rozwijania metapoznania, trudności w uczeniu się, ich przyczyny i strategie ich przezwyciężania, a także metody i techniki identyfikacji oraz wspomagania rozwoju uzdolnień i zainteresowań;